

Odpovědné nakupování v praxi krajského úřadu

Martin Koniček, Krajský úřad Jihomoravského kraje

Krajský úřad Jihomoravského kraje se hlásí ke společenské odpovědnosti dlouhodobě. Důkazem toho, že společenskou odpovědnost vnímá jako zásadní téma, kterému se chce systémově věnovat, je nejen certifikace systému managementu společenské odpovědnosti (od r. 2013), ale i vítězství v soutěži Společensky odpovědná organizace - veřejný sektor (2014). V minulém roce se podařilo najít další způsob rozvoje a propagace společenské odpovědnosti ve veřejné správě – v tématu veřejných zakázek a nákupech.

Odpovědné nakupování znamená nejen hledání nejnižší ceny, ale i zohlednění dalších principů, k nimž patří

- zaměstnání znevýhodněných osob
- důstojné pracovní podmínky, dodržování sociálních a pracovní práv
- důraz na snížení zátěže na životní prostředí atd.

Nejen proto, že se Jihomoravský kraj hlásí ke společenské odpovědnosti, ale protože všichni svým (byť třeba i malým dílem) odpovídáme za svět okolo nás, hledáme možnosti jak výše uvedené zásady realizovat. V rámci nákupů v roce 2015 si kolegyně a kolegové z odboru kanceláře ředitelky vytipovali ty druhy veřejných zakázek, u kterých je možné a vhodné zapracovat zásady odpovědného nakupování. Vyzkoušeli si tak, jak vypadá příprava zadávací dokumentace, kdy kritérium ceny následuje až za splněním požadavků na kvalitu produktu, zjistili, jaký je zájem uchazečů o takovou zakázku, načerpali zkušenosti, které mohou využít i u dalších budoucích vhodných zakázek a předat dalším zájemcům, kteří mají zájem Jihomoravský kraj následovat. Zkrátka jsme prokázali, že když se chce, tak to opravdu (i ve veřejné správě) jde! Pevně věříme, že tyto první krůčky najdou své pokračovatele.

Co jsme tedy nakoupili?

Kancelářský papír

První zakázka byla dodávka kancelářského papíru pro Jihomoravský kraj na následující dva roky. Kromě standardních požadavků na jakost papíru (bělost, opacita atd.) a technické parametry (požadavky na trvanlivost z důvodu dlouhodobé archivace, druh vhodný pro oboustranný tisk atd.) byly nově součástí zadávací dokumentace také **ekologické požadavky**:

- a. proces bělení papíru musí být prováděn ekologicky, tj. bez použití elementárního chloru
- b. papír musí být založen na bázi primárního vlákna pocházejícího ze zákonně nebo udržitelně obhospodařovaných zdrojů.

Splnění ekologických a technických parametrů bylo všemi uchazeči doloženo příslušnými certifikáty, s vítězem soutěže byla uzavřena kupní smlouva a v současné době již probíhají dodávky papíru. Výsledná cena kancelářského papíru se nijak nelišila od cen z předešlých let, odpovídala současné ekonomické situaci na trhu.

Reklamní předměty

Jihomoravský kraj každoročně nakupuje reklamní předměty různých druhů, které slouží k propagaci kraje, pro potřeby vedení kraje a vedení krajského úřadu, jsou využívány na akce, které kraj pořádá či se na organizaci spolupodílí, poskytuje záštitu či dotaci – např. sportovní, dětské, kulturní či vzdělávací akce apod. Nově byly vybrány ty předměty, u kterých je vhodné uplatnit principy odpovědného zadávání a poprvé byly nakoupeny také **fairtradové produkty**.

Předmětem takového nákupu se staly:

- **fairtradové fotbalové míče** z přírodního kaučuku s certifikací **FAIRTRADE** a **FSC**, určené jako významný dar např. pro oceněné sportovce. Míče jsou ručně šité, 10 % z výnosu je určeno pro zlepšení životních podmínek zaměstnanců výrobce a jejich rodin.
- **dětské dřevěné kostky s certifikací FSC**, určené na akce pro děti. Certifikované barevné kostky pro holky i kluky jsou navíc **český výrobek z chráněné dílny**. Jejím hlavním záměrem je opatrovat zaměstnání lidem se zdravotními problémy, se změněnou pracovní schopností a částečným invalidům. Ten se podařilo naplnit a dnes chráněná dílna zaměstnává okolo 35 pracovníků, z toho 75 % lidí právě se zdravotními problémy. Jihomoravskému kraji tak bude navíc na nákup dodáno potvrzení o tzv. **náhradním plnění**, které bude započítáno do plnění povinného podílu, který je Jihomoravský kraj každoročně povinen naplnit.
- **ekologický bio textil (trička + tašky) s certifikátem GOTS a známkou Fair Wear Foundation**. V tomto případě jsou trička a tašky nejen vyrobeny ze 100 % bio bavlny, ale veškerý potisk (logo) je ekologický, vč. použití certifikovaných barev. Současně je u vybraného textilu výrazně snížena uhlíková stopa a vše je navíc ekologicky zabaleno a certifikát zaručuje férové pracovní podmínky.

Údržba zeleně

Další z možností, které se v rámci odpovědného nakupování snaží kraj využívat, jsou také služby **sociálních podniků**. Z jejich nabídky bylo v minulém roce využito zahradnických služeb a služeb spojených se správou a údržbou veřejných prostranství a zeleně – výsadba balkónových květin a další zahradnické práce.

Sociální podniky na základě svých principů mimo jiné přispívají ke snižování nezaměstnanosti a k podpoře sociálního začleňování a podporují zaměstnávání osob vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením, jsou orientovány lokálně a environmentálně.

Tímto to nekončí, Jihomoravský kraj bude i v budoucnu hledat možnosti, jak zapracovat prvky odpovědného nakupování u dalších veřejných zakázek.